

Hız. Lût'un Fıtrat Çağrısı ve Kavminin Helak Sebebi

Cağfer Karadağ*

*“Lût, kavmine demişti ki:
“Siz, kesinlikle daha önce hiçbir milletten hiç
kimsenin yapmadığı bir hayâsızlığı yapıyorsunuz.
Siz erkek erkeğe ilişki kurmaya, fıtrat yolunu kapatmaya,
toplantılarınızda ahlâk dışı işler yapmaya devam edecek misiniz?”¹*

Yüce Allah evreni yaratmış, orada belli yapılar ve ilişki ağları oluşturmuştur. Evren içerisinde akıllı ve iradeli yarattığı insanı, erkek ve kadın cinsiyeti olarak belirlemiş, aralarında tesis edilen evlilik bağıyla insanlığın varlığını ve sürekliliğini sağlamayı murat etmiştir. Diğer bir deyişle Yüce Allah insanı bir kadın ve bir erkek olarak yaratmış, insan neslinin bu iki zıt cinsiyetin hukuk çerçevesinde birlikteliğinden doğacak çocuklarla devam etmesini dilemiştir.

İslâm âlimleri cinsel arzusunun amacının, insanın varlığını ve devamını sağlama olduğu hususunda görüş birliği içindedirler. İnsanın varlığı her ne kadar cinsel birliktelikle gerçekleşiyorsa da bunun sürdürülebilir olması ancak karşılıklı hak ve sorumluluk doğuracak hukukî bir düzenlemeyle mümkündür. Bu düzenlemeyle hem cinsel arzusunun amacının hem de sınırlarının belirlenmesi ve korunması gerçekleşir. Bu sınırlar korunmadığı takdirde amacın geri plana itilmesi ve sadece hoyratça cinsel arzuların tatmini yönünde bir eğilimin öne çıkması kaçınılmaz olur. Bu gelişme de sapmaları ve saldırganlıkları beraberinde getirecektir.²

Kur'an'da Lût kavminin üzerinde bu kadar durulmasının nedeni, bu sapmaların ve saldırganlıkların ne denli vahim sonuçlar doğurabileceğini insanlığa göstermek içindir. Yukarıdaki ayette belirtildiği gibi evde, sokakta, hatta toplantılarda bile bu arzusunun dışı vurulması, konuşulması, davranışa ve eyleme dönüşmesi, bunun kişisel ve bireysel olmaktan çıkıp toplumsal ve kültürel bir boyuta evrildiğinin açık belgesidir.³

O yüzdendir ki, Mâtürîdî ve Fahreddin Râzî'ye göre Kur'an'da zikredilen Hz. Lût'un davet yöntemi ve muhtevasına bakıldığında cinsel sapkınlığa karşı uyarma ve sakındırmanın öncelikli olduğu görülür. Hâlbuki bütün peygamberlerin faaliyetlerinde “Allah'a kulluk edin, sizin O'ndan başka Tanrınız yoktur”⁴ şeklinde tevhide ve ibadete çağrı birinci plandadır.⁵

Hız. Lût'un davetinde önceliğin bu meseleye verilmesi, diğer kötülüklerin aksine bu sapkınlığın fıtratı, yani doğal yapıyı tahrip edici niteliği dolayısıyladır. Her ne kadar Hz. Nûh'un kavminde alt kesimlere yönelik haksızlıklar ve zulümler, Hz. Şuayb'ın kavminde ölçü ve tartı sahtekârlıkları, Hz. Musa döneminde firavunun zulmü, Hz. Peygamber zamanında müşriklerin kadın, yetim ve kölelere yönelik haksızlıkları, önemli sorunlar

* Prof. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

¹ Ankebût 29/28-29.

² Bkz. Mâtürîdî, *Te'vilât Ehli's-Sunne*, nşr. Fatıma Yusuf el-Hiyemî, Beyrut, 1425/2004, III, 538; Fahreddin er-Râzî, *et-Tefsîru'l-Kebîr (Mefâtîhu'l-ğayb)*, Beyrut, ts., Dâru İhyâi't-Turâsî'l-Arabî, XV, 58.

³ Bkz. Ankebût 29/28-29.

⁴ Mü'minûn 23/32.

⁵ Mâtürîdî, *Te'vilât*, II, 256; Fahreddin er-Râzî, *et-Tefsîru'l-Kebîr*, XV, 57-58.

olarak yer alıyorsa da hiçbirisi bu denli insanın fitratını bozmaya ve insanlığı yok etmeye yönelik özellikte değildir. Tevhîd ilkesinin benimsenmesiyle, sayılan bu haksızlıkların ortadan kalkması söz konusudur. Zaten bir peygamberin insanları tevhide ve ibadete çağırması düşünülemez. Buna karşın Hz. Lût'u böyle bir önceliğe götüren kaygı, bu şekilde doğallığından çıkan insanın, başta tevhîd olmak üzere yukarıda sayılan tüm haksızlık ve zulümlere duyarsız hâle gelme ihtimal ve endişesidir.

Şu bir gerçek ki hakikate davette amaç, insanı önce insanlık noktasında tutmak, ardından ona hakikati anlatmaktır. Bu yüzden Yüce Allah “İnsanlığını unutmamış, haddini bilen ve vicdanını karartmamış kimseler için Kur'an'ın bir rehber olacağını” bildirir.⁶ İnsanlığını erozyona uğratan ve yok eden; kulağını, gözünü ve kalbini hakikate kapatan, aklını hakikat yolunda kullanmayan kişilere ve topluluklara peygamberin davetinin fayda vermesi oldukça zordur. “Onları uyarmak da uyarmamak da eşit düzeydedir ve asla yararı olmaz.”⁷ Nitekim “Kendini bilen Rabbini bilir,” düsturu bir yönüyle kendini bilmeyen, insanlıktan ve doğallıktan uzaklaşmış olan kişinin, Allah'ı bilmesinin ve insan olduğu bilincine varmasının zorluğuna işaret eder.

Nitekim Hz. Lût'un kavmindeki doğallıktan uzaklaşma, her ne kadar kültürel, psikolojik ve davranış bozukluğu düzeyine ulaşmışsa da günümüzde buna biyolojik boyut da eklenerek deyim yerindeyse katmerli bir doğallıktan uzaklaşma/fitratı tahrip etme aşırılığına vardırılmıştır. Biyolojik müdahalelerle kadının erkeğe, erkeğin kadına dönüştürülmesi teşebbüsü, dönüşü olmayan bir mecraya girilmesi anlamını taşımaktadır. Bu noktaya gelinmesinde Lût kavminde bulunan kültürel, psikolojik ve davranış sapmalarının bir altyapı oluşturduğunu görmek gerekir. Söz konusu sapmalara karşı mücadele, tevhîd ve ibadete çağrının yanında, hatta bir adım öncesinde doğallığa, yani fitrata çağrı şeklinde olmalıdır.

Mâtürîdî'nin dediği gibi, Yüce Allah dünya hayatında hiçbir kavmi sadece küfrü ve şirki dolayısıyla helak etmez. Ancak peygamberleri öldüren, zulmeden, başkalarını küçük gören, güçsüzleri ezen ve sistematik haksızlık uygulayan; aklın kötü gördüğü ve dinin haram kıldığı fiilleri ısrarlı ve inatçı bir tavırla işleyen, bu batıl tutum ve davranışlarını hayat tarzı ve kültüre dönüştüren bazı kavimleri peygamberlerin duasıyla Yüce Allah geçmişte helak etmiştir.⁸

Bu açıdan Hz. Lût'un davette bulunduğu kavme bakıldığında, bu kavmin cinsel azgınlıklarını ısrarlı ve inatçı bir şekilde sürdürdükleri, bunu toplumsal davranışa ve kültüre dönüştürdükleri açık bir şekilde görülür. O yüzden ki Hz. Lût cinsel sapkınlıktan sakındırma davetini öncelemiştir. Buna rağmen o kavim çirkin arzularına, azgın taleplerine ve saldırganlıklarına devam ederek kendi yapıp ettikleriyle helaki çağırılmışlardır. Çünkü bütün çaba ve ısrarına rağmen Hz. Lût'un uyarıları onlara fayda vermemiş, üstelik onlar kendisini ve inananları şehirde istenmeyen kişiler ilan etmişler ve şehirden zorla çıkartmaya kalkışmışlardır.

Kötülüğü, zulmü ve sapmayı dip noktasına vardırmış, bunları bir yaşam tarzı ve kültüre dönüştürmüş bir topluluktan, iyilik, güzellik ve fayda beklemek mümkün

⁶ Bkz. Bakara 2/2, 185; Lokman/3.

⁷ Bakara 2/6, 171; Neml 27/80; Fâtır 35/22.

⁸ Mâtürîdî, *Te'vilât*, I, 403; II, 257.

olmadığı gibi, onların Rablerini tanımalarını, O'na şükranında bulunmalarını ve ahireti hatırlamalarını beklemek de aşırı iyimserlik olur. Aslında bunlar kendilerini tüketecek, toplumu ifsat edecek ve insanlığı kökünden yok edecek bir zemini kendi elleriyle hazırlayanlardır. Onların hikâyesinin Kur'an'da bu netlikte anlatılması ve kötülüklerine işaret edilmesi, gelecek milletlere yönelik örnek uyarı niteliğindedir. Nitekim her tür cinsel yönelimi meşru sayan ülkelerin nüfuslarının baş aşağı gitmesi, bu uyarının ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Örneğin 2018 yılında AB üyesi 28 ülkede ölümlerin sayısı doğumları geçmiştir. Bu dönemde toplam 5,3 milyon ölüm, 5 milyon doğum gerçekleşmiştir.⁹

Sonuç olarak Hz. Lût'un kavminin helak edilmesinin nedeni, cinselliği, azgınlığı, zorbalık noktasına getirmiş olmalarıdır. Ama onların cezası sadece ölmeleri değildir. Çünkü ölüm doğal bir olaydır ve herkes için geçerlidir. Onların esas helaki, genç erkekler suretinde Hz. Lût'a misafir olarak gönderilen meleklerle dahi saldırmaları sonucu azgınlıklarının belgelenmesi ve suçüstü yapılması suretiyle öte dünyada ilahî adaletin keseceği ebedî azabı hak ederek ölmüş olmalarıdır.

⁹ Bkz. <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abnin-nufusu-513-5-milyon-oldu/1527828>; 19.04.2023; 15:02)